

KIRKKOHALLITUKSEN YLEISKIRJE

Nro 32/2004
19.11.2004

MUUTOKSIA 1.1.2005 ALKAEN KIEL-ELÄKEMAKSUIJEN MÄÄRÄYTYMISEEN

Vuoden 2005 alusta tulee voimaan useita muutoksia KIEL-eläkemaksujen määrätymisessä. Muutoksia tulee siihen,

- miten työnantajan eläkemaksu määräytyy, ks. kohta 1
- miten työntekijän eläkemaksu määräytyy, ks. kohta 2
- mistä palkasta eläkemaksu maksetaan, ks. kohta 3.

Itse maksujen tilitysmekanismi säilyy ennallaan. Se kuvataan kuitenkin kertauksen vuoksi kohdassa 4.

Jotta eläkemaksut tulisivat oikein maksetuiksi heti v. 2005 ensimmäisistä palkoista alkaen, on välttämätöntä, että palkanlaskijat perehtyvät huolellisesti seuraavassa kerrottuihin muutoksiin.

1. Työnantajan eläkemaksu ja omavastuu työkyvyttömyyseläkkeestä

Työnantajan KiEL-maksu ei ole enää 27% vuoden 2005 alusta.

Kirkolliskokouksen marraskuussa 2004 tekemän päätöksen perusteella vuoden 2005 alusta myös KIEL-työnantajat ryhtyvät maksamaan omavastuuosuutta työkyvyttömyyseläkkeistä. Työnantajan KIEL-maksua alennetaan kuitenkin niin, että jos työnantajalla on keskimääräisesti työkyvyttömyyseläketapauksia, työnantajan maksurasitus (työnantajan eläkemaksu + omavastuuosuus työkyvyttömyyseläkkeistä) on sama kuin työnantajamaksu viime vuosina eli 27%. Järjestelmällä pyritään siihen, että työnantajalla olisi tätäkin kautta intressi työntekijöiden työkyvyn ylläpitoon.

Työnantajat luokitellaan koon mukaan neljään ryhmään, jolle kullekin on määritetty oma omavastuuosuus ja työnantajamaksuprosentti:

	Työntekijöiden lukumäärä vähintään	Omastuuosuus	Työnantajamaksu
Ryhmä 1	101	25 %	26,37 %
Ryhmä 2	51	10 %	26,75 %
Ryhmä 3	21	5 %	26,88 %
Ryhmä 4	1	2 %	26,95 %

Työntekijöiden lukumäärä on Pesti-tilastoon työnantajan ilmoittama vakinaisen henkilöstön määrä 30.6. edellisenä vuotena. Vuoden 2005 omastuuosuus ja työnantajan maksu riippuvat siis siitä, mikä oli Pestiin ilmoitettu vakinaisen henkilöstön määrä 30.6.2004. Ne työnantajat, jotka eivät ole seurakuntia, kuuluvat ryhmään 4.

Vuoden 2005 työnantajan KIEL-maksu on siis työnantajan koosta riippuen 26,37%, 26,75%, 26,88% tai 26,95%. Kunkin työnantajan KIEL-maksuprosentti tullaan tulostamaan laskuihin, joilla KIEL-maksu maksetaan.

Omastuu peritään ainoastaan toistaiseksi myönnettävistä täysistä työkyvyttömyyseläkkeistä, joihin sisältyy tuleva aika. Omastuuta ei peritä osatyökyvyttömyyseläkkeistä eikä yksilöllisistä varhaiseläkkeistä. Omastuu kohdistetaan aina viimeiselle työnantajalle, jonka palveluksessa henkilö on tullut työkyvyttömäksi. Omastuu lasketaan ainoastaan kirkon eläkelain mukaan määräytyvästä eläkkeestä. Kerran perittyä omastuuosuutta ei palauteta, vaikka edunsaaja palaisi työhön tai kuolisi ennen vanhuuseläkeikää.

Kun henkilölle on myönnetty täysi työkyvyttömyyseläke, lähetetään työnantajalle päätöksestä tiedote. Tähän tiedotteeseen sisältyy tieto mahdollisesta omastuuosuudesta ja sen määrästä. Työkyvyttömyyseläkkeeseen liittyvä omastuuosuus laskutetaan työnantajalta erikseen. Varsinaisen laskutuksen hoitaa kirkkohallituksen taloustoimisto.

Omastuun määrä on työnantajan koosta riippuen 25%, 10%, 5% tai 2% työkyvyttömyyseläkkeelle jäävän KiEL-eläkkeistä. KiEL-eläkkeisiin lasketaan KiEL-eläkkeet työkyvyttömyyseläkkeelle jäämisestä 63 vuoden ikään asti.

- Mitä pitempi aika 63 vuoteen on (so. mitä nuorempi työkyvyttömyyseläkkeelle jäävä on),
- Mitä korkeampi palkka työkyvyttömyyseläkkeelle jäävällä on,
- Mitä suurempi työnantaja on, sitä suurempi on työnantajan maksurasitus työkyvyttömyyseläkkeestä.

Jos työntekijän työkyky heikkenee, työnantajan kannattaa siis työkyvyttömyyseläkkeen sijasta pyrkiä työjärjestelyin tukemaan työssä selviytymistä, etsimään hänelle paremmin sopivia työtehtäviä tai kuntouttamaan häntä.

2. Työntekijän eläkemaksu

Viime vuosina on palkasta peritty työntekijän eläkemaksua. Vuoden 2005 alusta 53 vuotta täyttäneet työntekijät maksavat korotettua työntekijän eläkemaksua. Korotettua maksua maksetaan täyttämistä seuraavan kuukauden alusta. Korotetusta työntekijän eläkemaksusta säädetään Työntekijöiden eläkelain 12b§:ssä. Muissa eläkelaeissa viitataan tähän TEL:n säädökseen.

Normaalia työntekijän eläkemaksua peritään ja tilitetään siis kaikkien alle 53-vuotiaiden ja siinä kuussa 53 vuotta täyttävien palkoista. Korotettua työntekijän eläkemaksua peritään ja tilitetään 53 vuotta täyttäneiden palkoista. V. 2004 työntekijän eläkemaksu oli 4,6%. Tästä laskettu korotettu maksu olisi 5,8%. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa työntekijän eläkemaksun marraskuun lopussa, katso www.stm.fi/tiedotteet.

Jotta palkanlaskentaohjelma voisi palvella palkanlaskijaa, sen tulee voida eritellä työntekijäkohtaisesti palkat, joista maksetaan normaali työntekijän eläkemaksu ja palkat, joista maksetaan korotettu työntekijän eläkemaksu, sekä laskea niihin liittyvät eläkemaksut.

Kuukausiraportti erittelee nämä palkat kuukaudelta ja laskee kolme yhteissummaa: y1 = palkat, joista maksetaan normaali työntekijän eläkemaksu, y2 = palkat, joista maksetaan korotettu työntekijän eläkemaksu sekä palkkojen yhteissumma x, josta maksetaan työnantajan eläkemaksu; $x = y1+y2$. Eläkemaksut summataan vastaavasti. Esim.

Kuukausiraportti	norm. tt 4,6%	korotettu tt 5,8%	ta 26,95%	yht.
Apunen	1.000			
Hyttinen	1.200			
Nieminen		1.100		
Paukku	1.600			
Tuominen		1.700		
Virtanen	1.500			
palkkasummat	5.300	2.800	8.100	
KiEL-maksut	243,80	162,40	2.182,95	2.589,15

Vuosiraportti erittelee vuositason nämä palkat ja laskee vuositason kolme palkkojen yhteissummaa y1, y2 ja x. Nämä palkkasummat (y1,y2 ja x) ilmoitetaan vuosi-ilmoituksessa Kirkkohallituksen taloustoimistolle, joka syöttää ne eläketilitysjärjestelmään eläkemaksujen oikeellisuuden kontrolloimiseksi. Raportissa eläkemaksut summataan vastaavasti. Esim.

Vuosiraportti	norm. tt 4,6%	korotettu tt 5,8%	ta 26,95%	yht.
Apunen	12.700		12.700	
Hyttinen	15.120		15.120	
Nieminen		13.970	13.970	
Paukku	20.160		20.160	
Tuominen	5.100	16.490	21.590	
Virtanen	18.900		18.900	
palkkasummat	71.980	30.460	102.440	
KiEL-maksut	3.311,08	1.766,68	27.607,58	32.685,34

Kirkkohallitus on ollut yhteydessä WM-Dataan (Status), TietoEnatoriin (Intime, Fortime, Regime) ja Western Systemsiin (Liksa), jotta niiden palkanlaskentaohjel-

mat pystyisivät tuottamaan em. valmiit raportit eläkemaksujen maksamista ja vuosi-ilmoitusta varten. Jos KIEL-työnantajalla on jokin muu palkanlaskentaohjelma, tulee työnantajan itse varmistaa, että eläkemaksut tulevat lasketuksi oikein ja palkkasummat ilmoitetuksi oikein.

3. Mistä palkasta eläkemaksu maksetaan

Kirkon eläkejärjestelmän piiriin kuuluviin henkilöihin sovelletaan valtion eläkelakia ja kirkon eläkelakia. Molempiin eläkelakeihin on tehty muutoksia, jotka tulevat voimaan vuoden 2005 alusta. Silloin eläkettä kartuttavien ansioiden piiri laajenee ja vastaavasti muuttuu työnantajan ja työntekijän velvollisuus maksaa eläkemaksua. Seuraavassa tehdään ensin selkoa muutoksista ja sitten esitetään yhteenveto, mistä palkoista KiEL-maksu on maksettava ja mistä ei. – Vuoden 2005 alusta eläkepalkka (palkka, joka oikeuttaa eläkkeeseen) ja eläkemaksun perusteena oleva palkka ovat samat ts. kaikesta siitä palkasta, josta maksetaan eläkemaksua, karttuu myös eläkettä.

Ikäraajat

Vuoden 2005 alusta tulee uudet ikäraajat eläkemaksun perusteena olevalle palkalle (KiEL 1§). KiEL:n alaista on palvelus, kun työntekijän ikä on 18 ja 68 vuoden välillä. Eläkemaksua ei makseta alle 18-vuotiaan ansioista eikä sen kuun ansioista, jona työntekijä täyttää 18v. Eläkemaksua maksetaan vielä sen kuun ansioista, jona työntekijä täyttää 68 v, mutta ei enää sen jälkeen.

Toimeksiantosopimukset ja luentopalkkiot

Vuoden 2005 alusta KiEL-eläketurvan piiriin tulee myös sellainen luonnollinen henkilö, joka toimimatta yrittäjänä on tehnyt KiEL-työnantajan kanssa toimeksianto- tai konsulttisopimuksen tai vastaavan muun järjestelyn eikä tätä toimintaa harjoiteta yhtiön tai muun yhteisön nimissä (KiEL 1§). Konsultti- ja toimeksiantosopimuksia on tehty esim. konsulttien, tilintarkastajien, kääntäjien tai graafisten suunnittelijoiden kanssa. Myös henkilökohtaisista luento- ja esitelmäpalkkioista karttuu eläkettä ja niistä on maksettava eläkemaksut. Em. konsultti- ja toimeksiantokorvauksista sekä henkilökohtaisista luento- ja esitelmäpalkkioista on siis vuoden 2005 alusta maksettava työnantajan ja työntekijän eläkemaksu.

Luottamustoimet

Vuoden 2005 alusta KiEL-eläketurvan piiriin tulevat myös luottamushenkilöt (KiEL 1§). Luottamushenkilölle karttuu eläkettä ansionmenetykskorvauksista ja määräajalta maksetuista, luottamustoimeen liittyvistä palkkioista. Luottamushenkilöiden ansionmenetykskorvauksista sekä esim. kuukausi- ja vuosipalkkioista on siis vuoden 2005 alusta maksettava työnantajan ja työntekijän eläkemaksu. Kertaluontoiset kokouspalkkiot eivät kuitenkaan ole KiEL-palkkaa eikä niistä makseta KiEL-maksua. (KiEL 5§)

Luontoisedut

Vuoden 2005 alusta kaikki luontoisedut ovat KiEL-palkkaa työntekijän ennakon pidätyksessä määrätyn arvon mukaan kuitenkin enintään verohallituksen vahvistamien perusteiden mukaan. Asunnon pinta-alasta otetaan huomioon kuitenkin enintään 150 neliometriä. (KiEL 5§) Kaikista luontoiseduista on em. rajauksin maksettava työnantajan ja työntekijän eläkemaksua.

Lomakorvaus

Palvelussuhteen päättyessä maksettua lomakorvausta ei nykyisin lueta eläkepalkkaan kuuluvaksi, vaikka siitä maksetaan KiEL-maksu. Vuoden 2005 alusta myös tämä lomakorvaus luetaan mukaan eläkepalkkaan.

Seuraavassa esitetään yhteenveto, mistä maksetaan KiEL-maksu ja mistä ei.

KiEL-palkkaa ja KiEL-eläkemaksun perusteena olevaa palkkaa on 18 – 68 vuotiaana (tarkempi tulkinta edellä) :

1) Työ- tai virkasuhteessa ansaittu kaikenlainen palkka, palkkio, etuus tai korvaus riippumatta siitä, millä nimikkeellä se suoritetaan.

Näitä ovat mm.

- peruspalkka erilaisine lisineen
- lomaraha ja lomakorvaus (myös työsuhteen päättyessä)
- luontoisedut verohallituksen vahvistamien perusteiden mukaan (asunto max. 150 m²)
- tuloverolain 66-68§:ssä tarkoitettut etuudet ja 69§:ssä tarkoitettut etuudet sillä osin kuin ne eivät ole tavanomaisia ja kohtuullisia
- palkkiot, korvaukset ja rahanarvoiset etuudet esim. toimituspalkkiot.

2) Luonnollisen henkilön saama konsultti- tai toimeksiantopalkkio, kun toimintaa ei ole harjoitettu yrittäjänä yhtiön tai muun yhteisön nimissä, sekä henkilökohtaiset luento- ja esitelmäpalkkiot.

3) Luottamushenkilölle maksetut ansionmenetykskorvaukset ja määräajalta maksetut, luottamustoimeen liittyvät palkkiot esim. kuukausi- tai vuosipalkkiot.

Eläkemaksua maksetaan myös eläkkeensaajan ansaitsemista, edellä luetelluista palkoista ja palkkioista siihen asti, kun eläkkeensaaja täyttää 68 vuotta.

Työnantajan eläkemaksu maksetaan aina samasta palkasta tai palkkiosta kuin työntekijän eläkemaksu; jos maksetaan toinen, niin aina maksetaan myös toinen.

Eläkemaksuja laskettaessa ei ole mitään aika- tai rahamääräistä minimirajaa, jonka alittavista ansioista ei maksettaisi eläkemaksua. Näin ollen myös lyhyistä palvelussuhteista ja pienistä palkkioista maksetaan KiEL-maksu, jos ne muutoin ovat KiEL:n alaisia.

Se, että kirkon eläkelaisissa määrätään esim. konsultti- ja luottamusmiespalkkiot eläkettä kartuttavaksi ansioksi ja eläkemaksun perustana olevaksi palkaksi ei muuta näiden palvelussuhteiden virka- tai työoikeudellista luonnetta eikä synnytä velvoitetta maksaa niistä sosiaaliturvamaksua, työttömyys-, työtapaturma- tai ryhmähenkivakuutusmaksua.

KiEL-palkkaa ja KiEL-eläkemaksun alaista eivät ole:

- mitkään ansiot, jotka on ansaittu alle 18-vuotiaana (KiEL1§)
- mitkään ansiot, jotka on ansaittu yli 68-vuotiaana (KiEL1§)
- ansiot, jonka eläketurvasta on säädetty erikseen esim. TaEL- ja LEL-ansiot (KiEL 1§)
- kertaluonteiset kokouspalkkiot (KiEL 5§)

- yli 18 -vuotiaana ansaitut palkkiot, kun toiminta on ollut harrastusluonteista esim. palkkiot rippikouluosiosena, leiriavustajana tai kerhonohtajana
- tekijänoikeuteen tms. perustuvat käyttökorvaukset.

Palkan tai palkkion KiEL:n alaisuutta voi tiedustella Kirkkohallituksen eläketoimistosta Paula Aaltoselta mieluiten sähköpostitse paula.aaltonen@evl.fi. Tarvittaessa kirkon keskusrahasto ratkaisee palkan tai palkkion KiEL:n alaisuuden työnantajan tai työntekijän hakemuksesta (KiEL 1§)

4. KIEL-eläkemaksujen maksaminen

KIEL-eläkemaksu maksetaan kuukausittain edellisenä kuukautena maksetuista KiEL:n alaisista palkoista. Eräpäivä on palkanmaksukautta seuraavan kuukauden 20. päivä. Jos pankit ovat silloin suljettuina, voidaan eläkemaksu maksaa ensimmäisenä sen jälkeisenä aukiolopäivänä.

Kunkin kuukauden eläkemaksua varten kullakin työnantajalla on oma yksilöllinen laskunsa. Eläkemaksut tulee maksaa oikealla laskulla. Muutoin maksu kohdistuu väärälle kuukaudelle ja puuttuvaa maksua karhutaan aiheetta. Samaa laskua ei saa käyttää toista kertaa. Maksassa tulee aina käyttää laskun viitettä.

Kirkkohallituksen eläketilitysjärjestelmä valvoo automaattisesti kuukausittain eläkemaksuja verraten niitä edellisen vuoden keskimääräisiin kuukausimaksuihin.

Jos keskellä vuotta eläkemaksua on maksettu joko liian paljon tai liian vähän, oli syy mikä tahansa, tulee seuraavaa saman kalenterivuoden maksua vähentää tai lisätä virheen suuruisella summalla. Jos vuoden päätyttyä, kun kaikki 12 maksua on maksettu, todetaan, että on maksettu liian vähän, ei saa maksaa omaaloitteisesti lisää, vaan tulee odottaa lisälaskua. Jos taas on maksettu liikaa, liikamaksu palautetaan vuositarkastuksen jälkeen.

Maksamattomia eläkemaksuja karhutaan kuukausittain. Jos maksu myöhästyy, kirkkohallitus lähettää korkolaskun; viivästyskorkoa ei saa maksaa omaaloitteisesti.

KIEL-maksujen maksamista koskevat kyselyt pyydetään tekemään mieluiten sähköpostitse: sirpa.eskola@evl.fi.

KIRKKOHALLITUS

Risto Junntila

Leena Rantanen

ISSN 0781-9501

Painopaikka: Kirkkohallituksen monistamo

HE 214/2004

Laki evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain muuttamisesta

1 §

Virka- tai työsuhteessa evankelis-luterilaiseen kirkkoon, sen seurakuntaan, seurakuntayhtymään tai muuhun seurakuntien yhteenliittymään olevalla on, jollei tästä laista muuta johdu, oikeus vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja osaaikaeläkkeeseen sekä kuntoutusetuuksiin soveltuvien osin samojen säännösten mukaan kuin virka- ja työsuhteessa valtioon olevalla.

Yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos voi kirkon keskusrahaston kanssa sopia, että sen palveluksessa olevaan pappiin tai lehtoriin, jolla tuomiokapituli on antanut oikeuden toimia pappina tai lehtorina sen palveluksessa, tai diakonissaan, joka hoitaa opetustehtävää päätoimenaan diakonissalaitoksessa, sovelletaan tämän lain säännöksiä. Samoin voidaan kirkon keskusrahaston kanssa sopia, millä ehdoilla tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka on kirkkojenvälisen tai vastaavan järjestön palveluksessa tai työssä ulkosuomalaisten keskuudessa muun evankelis-luterilaisen kirkon tai sen seurakunnan palveluksessa taikka toimii tai on vähintään kahdeksan vuotta toiminut lähetystyössä ulkomailla.

Tämä laki ei koske palvelussuhdetta ajalta ennen sitä seuraavaa kalenterikuukautta, jona työntekijä täyttää 18 vuotta, eikä palvelussuhdetta sen kalenterikuukauden jälkeen, jona työntekijä täyttää 68 vuotta, eikä työntekijää, jonka palvelussuhteeseen perustuvasta eläketurvasta säädetään erikseen.

Eläketurvan piiriin kuuluu myös se, joka toimimatta yrittäjänä on tehnyt 1 momentissa tarkoitetun työnantajan kanssa toimeksianto- tai konsulttisopimuksen tai vastaavan muun järjestelyn ja jonka toimintaa ei harjoiteta yhtiön tai muun yhteisön nimissä. Eläketurvan piiriin kuuluu myös 1 momentissa tarkoitetun työnantajan luottamushenkilö.

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, sovelletaanko edunsaajaan tätä lakia, asian ratkaisee työnantajan tai edunsaajan hakemuksesta kirkon keskusrahasto. Kirkon keskusrahasto ratkaisee asian myös tilanteessa, jossa voidaan epäillä, että kysymyksessä on eläketurvan syntymisen tai eläkemaksujen maksuvelvollisuuden kiertäminen. Päätökseen saa hakea muutosta niin kuin 7 §:ssä säädetään.

1 a §

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *virka- tai työsuhteella* tämän lain soveltamisalaan kuuluvaa palvelusta ja luottamustointia sekä toimeksianto- tai konsulttisopimussuhdetta ja vastaavaa muuta järjestelyä;
- 2) *työntekijällä* ja edunsaajalla niitä, joihin tätä lakia sovelletaan; ja
- 3) *työnantajalla* 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja työnantajaa ja sellaisia mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettuja yhteisöjä, jotka ovat tehneet mainitussa momentissa tarkoitettun sopimuksen kirkon keskusrahaston kanssa.

5 §

Eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa työansioina ei pidetä kokouspalkkioita. Luontoisedut otetaan huomioon työntekijän ennakonpidätyksessä määrätyn arvon mukaan mutta enintään verohallituksen vahvistamien perusteiden mukaan. Asunnon pinta-alasta otetaan huomioon enintään 150 neliometriä.

Luottamushenkilölle karttuu eläkettä jokaiselta kalenterivuodelta niistä ansionmenetyksen korvauksista ja määräajalta maksetuista erillisistä palkkioista, joita 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu työnantaja on hänelle kunakin kalenterivuonna maksanut.

8 §

Tämän lain mukaista eläketurvaa varten jokaisen työnantajan on maksettava kirkon keskusrahastolle kirkkolain (1054/1993) 22 luvun 8 §:n 2 kohdassa säädetty eläkemaksu. Lisäksi työnantajan on maksettava kirkkolain 22 luvun 8 §:n 4 kohdassa säädetty työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuuosuudet.

8 a §

Työntekijän on maksettava kirkon keskusrahastolle työntekijän eläkemaksu, joka on työntekijän eläkelain (395/1961) 12 b §:n 1 momentissa säädetyn eläkemaksuprosentin suuruinen osa mainitun pykälän 2 momentissa säädetystä työntekijän ansiosta.

Työnantaja pidättää palkanmaksun yhteydessä työntekijän eläkemaksun palveluksessaan olevan palkasta tai muusta tälle suoritettavasta vastikkeesta ja tilittää sen kirkon keskusrahastolle kirkon keskusrahaston määräämällä tavalla.